

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum debuerit prædicare publice, vel occulte.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

curarent, arguendi ei populo essent publice, cum tali modestia ut salus verisimiliter populi sequi possit, ita tamen ut si praedicationis officium sibi incumbit ex prelationis debito super illos, non timeat illos in scandalum: quonia quasi paria sunt, corrumpere populi mores sic, & ex injuria. Si autem praeterea eorum non est, superiorem illorum debere prius contulere. Et haec dico, si in specie deberet majori respectu debere publice, ex infirmitate publice concubinas venetas. Et horum ratio est: quia hic non agitur ex proposito ad malum multitudinis: & multitudini plerumque sufficienter prouidetur, si in genere peccatum illud reprehenditur, & quod non exultant sequentes mala exempla, & huiusmodi. Si autem ex eorum publico peccato salus non periclitatur multitudinis, relinquendi sunt superiores suis, si habent vel sibi ipsi corrigendi in speciali: cessat enim ratio publica correctionis agenda cum offensione maiorum.

ARTICVLVS III.

Verum Christus omnia publice docere debuerit.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod Christus non omnia publice docere debuerit. Legitur enim multa seorsum discipulis dixisse, sicut patet in sermone coena. vnde & Math. 10. dixit, Quod in aure audistis in cubilibus, praedicabitur in tectis. non ergo omnia publice docuit.

¶ 2 Prat. Profunda sapientiae non sunt nisi perfectis exponenda, secundum illud 1. ad Cor. 2. Sapientiam loquimur inter perfectos: sed doctrina Christi continebat profundissimam sapientiam. non ergo erat imperfecta multitudini communicanda.

¶ 3 Prat. Idem est, veritatem aliquam occultare silentio, & obscuritate verborum: sed Christus veritatem, quam praedicabat, occultabat turbis obscuritate verborum: quia sine parabolis non loquebatur ad eos, ut dicitur Mat. 13. ergo pari ratione poterat occultare silentio.

SED CONTRA est, quod ipse dicit Ioan. 18. In occulto locutus sum nihil.

RESPON. Dicendum, quod doctrina alicuius potest esse in occulto tripliciter. Vno modo, quantum ad intentionem docentis, qui intendit suam doctrinam non manifestare multis, sed magis occultare: quod quidem contingit dupliciter, quandoque ex invidia doctis, qui vult per suam scientiam excellere, & ideo scientiam suam non vult alijs communicare; quod in Christo locum non habuit, ex cuius persona dicitur Sapient. 7. Quam sine fictione didici, & sine invidia comunico, & honestatem illius non abscondo. Quandoque vero hoc contingit, propter inhonestatem eorum, quae docentur: sicut August. * dicit super Ioan. quod quaedam sunt mala quae portare non potest qualiscumque pudor humanus, vnde de doctrina haereticorum dicitur, Prou. 9. Aquae furtivae dulciores sunt. Doctrina autem Christi non est neque de errore, neque de immunditia. & ideo Dominus dicit Mat. 4. Numquid venit lucer-

na, id est, vera & honesta doctrina, ut sub modio ponatur? Alio modo, aliqua doctrina est in occulto, quia paucis proponitur, & sic Christus etiam nihil docuit in occulto: quia Christus omnem doctrinam suam vel turbis toti proposuit, vel omnibus suis discipulis in communi. Vnde August. * dicit super Io. Quis in occulto loquitur, qui coram tot hominibus loquitur, praesertim si hoc loquitur paucis, quod per eos velit innotescere multis? Tertio modo, aliqua doctrina est in occulto, quantum ad modum docendi. Et sic Christus quaedam turbis loquebatur in occulto, parabolis utens ad annuntianspiritualia mysteria, ad quae capienda non erant idonei uel digni. Et tamen melius erat eis, uel sic sub tegumento parabolarum, spiritualium doctrinam audire, quam omnino ea privari. Harum tamen parabolarum apertam & nudam veritatem Dominus discipulis exponebat, per quos deueniret ad alios, qui essent idonei, secundum illud 2. Tim. 2. Quae audisti a me per multos testes, haec commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt & alios docere, Et hoc signatum est, Num. 4. ubi mandatur, quod filii Aaron inuoluerent uasa sanctorum, quae leuita inuoluta portarent.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut Hilarius * dicit super Mat. exponens illud uerbum inductum, non legimus Dominum solum fuisse noctibus sermocinari, & doctrinam tradidisse in tenebris: sed hoc dicit, quia omnis sermo eius carnalibus tenebrae sunt, & uerbum eius infidelibus nox est. Itaque quod ab eo dictum est inter infideles, cum libertate fidei & confessionis est loquendum. Vel secundum Hieronymum * comparatiue loquitur: quia uidelicet erudiebat eos in paruo Iudaeae loco, respectu totius mundi, in quo erat per apostolorum praedicationem doctrina Christi publicanda.

AD SECUNDUM dicendum, quod Dominus non omnia profunda suae sapientiae sua doctrina manifestauit, non solum turbis, sed nec etiam discipulis, quibus dixit Ioan. 16. Adhuc multa habeo uobis dicere, quae non potestis portare modo: sed tamen quaecumque digni duxit alijs tradere de sua sapientia, non in occulto, sed palam proposuit, licet non ab omnibus intelligeretur. Vnde August. * dicit super Io. Intelligendum est, ita dixisse Dominum, Palam locutus sum mundo, ac si dixisset, Multi me audierunt: & rursus non erat palam, quia non intelligebant.

AD TERTIVM dicendum, quod turbis Dominus in parabolis loquebatur, sicut dictum est, * quia non erant digni nec idonei nudae ueritatem accipere, quam discipulis exponebat. Quod autem dicitur, quod sine parabolis non loquebatur eis, secundum Chrysostomum * intelligendum est quantum ad illud sermonem, quamuis alias sine parabolis multa turbis locutus fuerit. Vel secundum Augustinum, * in lib. de Quaestionibus euang.

Fuit occulta, quo ad modum in quibusdam respectu plebis immediate: quia mediantibus Apostolis reuelanda. Omnia clara sunt in littera. Et aduerte, quod ad litteram Christus palam docuit & in occulto nihil, ut ipse testatur: tum quia quicquid docuit, uoluit palam fieri: tum, quia nihil alienum ab his, quae publice docuit, ad partem tradidit. Et sic omnia ad litteram consona inueniuntur, scilicet sermo coena, & domi pluries, & in monte transfigurationis: & quod in aure audistis, & Nicodemo, & Samaritanis, & huiusmodi. Sic enim secundum communem hominum intellectum: verificatur uerba Domini ad pontificem interrogantem de doctrina eius, & sic cognita doctrina eius publice tradita, nihil restabat examinandi: quia nihil alienum a publice tradita doctrina docuit.

Tract. 113. in Ioan. in med. tom. 9.

Can. 10. in Mat. parum a medio.

Super uerbum Mat. citatum in arg. tom. 9.

Tract. 113. in Ioan. in med. illius to. 9.

In corp. art. Homil. 98. in Mat. circa prin. illius, tom. 3. In lib. 96. ex Mat. 22. 15. tom. 4. in princip.

¶ Super

014644

¶ Super Quaestionibus quaragesimalium de articulo tertium.

Titulus clarus. In corpore est distinctio tribus quo ad principalia membra: quia tamen primum subdividitur, consistunt quatuor membra, ac per hoc quatuor conclusiones singulae iuxta singula membra. Distinctio est: Doctrina potest esse in occulto tripliciter uel quo ad intentionem, & hoc dupliciter, aut ratione inuidiae aut ratione inmunditiae: uel quo ad modum. Prima conclusio est: Doctrina Christi non fuit occulta, secundum intentionem ratione inuidiae. Secunda, Non fuit occulta ratione inmunditiae. Tertia, Non fuit occulta quo ad paucitatem discipulorum. Quarta,

Tract. 96. in Mat. to. 9.

